

Publicerad 2023-03-06 23:11 av Lena Söderkvist

Scen 1 - 5 i min musikal om Vilde Bill Hickok. Sammanlagt 102 scener. Vad tycks?!

Smakprov ur "Död mans hand"

Akt 1

Scen 1

Det är den 2 augusti 1876. Stämningen på Nuttal & Mann's Saloon, Deadwood, är lugn men pyrande. Bakom den primitiva bardisken står saloonens anställda, Harry Young och George Shingle. Nära ingången sitter fyra herrar – Vilde Bill, kapten William Massie, Charlie Rich samt Carl Mann – och spelar poker. Vilde Bill kastar då och då ett öga snett bakåt för att kolla läget.

CHARLIE RICH

Det var då fan vad du är nervös, Bill! Det är ingen där, säger jag ju!

VILDE BILL

Du vet inte vad John Varnes och hans patrask diskuterade, så du bör nog inte yttra dig om den saken. Du kunde ha upplåtit din plats vid väggen åt mig, då hade du sluppit reta dig på mig.

CHARLIE RICH

Var inte så stingslig. Det är den bekvämaste platsen som finns vid det här bordet, och det vet du. Först till kvarn gäller, det vet du också. Vad är problemet?

WILLIAM MASSIE

John Varnes, säger han ju. Är du döv, eller?!

CARL MANN

Vilket tjäbbel! Jag är törstig.

VILDE BILL

Gå och köp dig något att dricka då.

Carl Mann lyder uppmaningen, och återkommer med mer whisky.

WILLIAM MASSIE (lyfter sitt halvfulla glas mot Carl)

Skål på dig, gamle gosse!

Ett gnisslande ljud som påminner om osmorda gångjärn på en dörr får Vilde Bill att hastigt resa sig med draget vapen och sno runt.

CARL MANN

Herregud, Bill! Det var bara en kastvind som skakade om porten litet. Sitt ned, för jösse namn!

CHARLIE RICH

Nu förstår ni alla vad jag menar. Fan, Bill, du verkar helt paranoid! Du borde gå hem.

VILDE BILL

Aldrig i helvete. Den som sig i leken ger...

WILLIAM MASSIE

... slutar inte förrän sista kortet är lagt.

CARL MANN

Aj-aj, kapten!

CHARLIE RICH

Just så är det. Den som sig i leken ger. Det var knappast så han tänkte, den lille sprätten i går. Snarare motsatsen. Såg ut som en ömfoting gjorde han också.

CARL MANN

Någon jag känner?

VILDE BILL

Han hette Jack. Vet du ingen med det namnet så känner du honom förmodligen inte.

WILLIAM MASSIE

Fast säker kan man förstås aldrig vara. Jack McCall hette han. En lustighet med det är att efternamnets sista stavelse rimmar på "skål". Vad kan man dra för slutsats av det, tro?

VILDE BILL

Ingen, förutom den enda uppenbara: Vissa dricker mer än deras hjärnor tål.

WILLIAM MASSIE

Precis. Men jag tror nog att han var mer arg än full, stackaren. Jag menar, hade han varit dyngrak skulle det åtminstone ha funnits någon ursäkt för uppförandet. Dåliga förlorare är det värsta jag vet. Tvi! Och du tyckte synd om honom!

VILDE BILL

Käre kapten, har ingen berättat för dig att jag är en vänlig natur! Innerst inne, i alla fall.

CARL MANN

Så vad blev det av den där McCall sedan?

VILDE BILL

Inte vet jag, och inte vill jag veta det heller. Om jag hade varit han skulle jag ha gått och letat guld istället för att stanna här. Karl'n blev barskrapad. Det är inte första gången som jag blir utskälld av en kille som han. Den här gången fick jag åtminstone ha mitt fickur i fred. Så han lär överleva.

I samma ögonblick tar Vilde Bill upp ett nytt kort. Det är ett spaderess, och det ger honom två par. Han vet nu att han har chans på kåk, om han kan byta ut sin ruter knekt. Han är helt koncentrerad på spelet, och märker knappt att dörren gnisslar till bakom honom igen. Jack McCall har smugit sig in bakom honom med dragen pistol, som han riktar mot hans huvud.

JACK McCALL (ljudligt)

Pang!

Det blir plötsligt svart. Man hör en duns.

JACK McCALL

Där fick du!

Det fortsätter att vara alldeles svart. I ett par sekunder, dock, syns en film med pokerhanden Död mans hand på väggen. Intromusiken, Prelude följd av Hickoks tema, spelas. När ljuset långsamt tänds har sceneriet förflyttats tillbaka till datumet den 27 maj år 1837. Platsen är en stuga i Homer, Lasalle County, Illinois.

Scen 2

En kvinna ligger och gnyr i värkar. Det är Polly Butler, som skall föda ett barn till världen. En grannkvinna baddar hennes panna.

POLLY

Aj! Det är en livlig en, säkert en pojke. En sådan pojke som inte kan sitta stilla. Ja, det måste det vara, jag känner det på mig.

GRANNKVINNAN

Du borde försöka slappna av, Polly. Och tänk om du har alldeles fel, att det är en flicka. Skulle det inte vara roligt med en dotter?

POLLY

Jo, det skulle det allt. Men nu är det en gång gud som bestämmer vad det skall bli, inte jag, inte... Aj, aj, aj! Det känns som att det är en dromedar som vill ut.

GRANNKVINNAN

En dromedar?!

POLLY

Ja, du vet, en sådan där som lever på cirkusar. Jag har sett det på bild. De är stora som hus, med vansinnigt långa ben, och man kan rida på dem. Den här pojken är stor, han kommer att springa från mig, med berätt mod kanske till och med. Men jag tror inte att någon kommer att sätta sig på honom.

GRANNKVINNAN

Nej, det skall vi inte hoppas. Om det är en pojke måste det ju bli karl av honom. Sådana män, starka och väluppfostrade, kan bara föra med sig trygghet. Kära Polly, det är just det sista du bör oroa dig över. Tänk på dig själv istället. Se till att vila nu.

En hemsk värk får emellertid barnaföderskan att skrika av smärta. Grannkvinnan förstår att det är dags, drar undan täcket och skickar ut hickoksönerna Oliver, Horace samt lille Lorenzo, ur rummet. I deras ställe träder en läkare in.

LÄKAREN

Förlåt att jag är sen. Frun skall inte oroa sig, Hon har varit med förr, och det kommer att gå bra den här gången också. (Till Grannkvinnan:) Kan Fröken vara snäll och assistera?

GRANNKVINNAN

Jamen självfallet.

Grannkvinnan och läkaren ställer sig vid Pollys säng. Födsloarbetet börjar.

GRANNKVINNAN och LÄKAREN

Åhej-åhå-åhej-åhå!

Plötsligt är den lille ute.

GRANNKVINNAN, LÄKAREN och POLLY

Hurra!

Spädbarnet lindas in i linne. Grannkvinnan busvisslar. In i rummet kommer William Alonzo Hickok med den nyföddes tre äldre bröder. Alla fyra kastar sig fram till sängen och får beskåda den nye familjemedlemmen.

(Låt: Det är en präktig pojke)

WILLIAM ALONZO

Han är ju stor och ståtlig som en dromedar!

POLLY

Jag visste det!

WILLIAM ALONZO

Han skall heta James...

POLLY

... Butler...

WILLIAM ALONZO

... Hickok. James Butler Hickok. Och han skall bli farmare, gudfruktig och republikan, precis som sin far, ingen vagabond som spelar, dricker, umgås med dåliga kvinnor eller skjuter ihjäl folk... nåväl. Skjuta kan han faktiskt behöva kunna, men inte på sådant sätt att vi får skämmas för honom. En stor krabat som James måste bli rättskaffens, hur skall det annars gå. Vad säger Doktorn?

LÄKAREN

Det är tvivelsutan familjens ansvar och plikt att så blir. Personligen litar jag på det goda omdömet hos det här barnets föräldrar. Duktiga, laglydiga farmare är just vad nationen behöver. (Han gör en kort paus och fortsätter:) Ja, då får jag gratulera till ännu ett välskapt barn. Nu måste jag dra vidare, plikten kommer snart att kalla på mig igen.

Männen tar varandra i hand, och läkaren lyfter på hatten åt var och en av damerna i rummet.

Scen 3

Åren går, och James är nästan tonåring. Det är år 1849. Han har en egen bössa som han övar prickskytte med. Han är i färd med att imponera på sina syskon med sin skjutskicklighet, framför allt Lorenzo. Som måltavlor använder han träbitar med kryssmarkeringar. Några grannbarn kommer för att betitta skådespelet, och då får James infallet att berätta en rövarhistoria, något som han är duktig på.

JAMES

Tyckte ni att det där var något? Då skulle ni ha varit med när Kit Carson och jag tävlade med varandra i att träffa lerduvor på hundra meters håll.

Lorenzo förstår att brodern ljuger och gör sitt bästa för att hålla sig för skratt. Men grannbarnen tror på varje ord. Två unga systrar, Martha och Josephine, blir alldeles hänfödda.

MARTHA och JOSEPHINE

Berätta!

POJKARNA (utom Lorenzo)

Ja, gör det! Vi vill höra.

JAMES

Ni var inte här då. Det var bara Lorenzo och jag som träffade honom. Han jagade några indianer som hade skalperat en hel by, och så red han på en stor vit häst med en guldgul man. Han hade silverknappar i västen och blanka boots. Ni skulle ha sett honom, han var magnifik. Jag berättade att indianerna var så långt före att han lika gärna kunde ge upp. Och så erbjöd jag honom att tävla med mig i lerduvskytte istället. Han gick med på det.

POJKARNA (utom Lorenzo)

Vem vann?

JAMES

Ingen. Det blev oavgjort.

ALLA ÅHÖRARNÄ (utom Lorenzo)

Otroligt!

MARTHA (betänksam)

Men var fick ni lerduvorna från?

JAMES

De låg på marken. Jag hittade dem och sade åt Lorenzo att kasta upp dem en och en i luften, på mitt eller Kits tecken, och det gjorde han.

LORENZO

Och jag blev nästan träffad två gånger. Av lerduvorna alltså.

POJKARNA

Vad hände sedan?

JAMES

Kit frågade om jag ville följa med honom och hjälpa till med att fånga indianerna. Och det skulle jag gärna ha gjort, men jag fick inte för farsan.

LORENZO

Oj! Där kommer han.

WILLIAM ALONZO

James, jag vill prata med dig litet.

Lorenzo och grannbarnen går åt annat håll. James och hans far blir ensamma på scenen.

WILLIAM ALONZO

Du är flink när det gäller att använda bössan, Bill.

JAMES (bockar artigt och lätt)

Tack så mycket.

WILLIAM ALONZO

Tänk om du hade varit lika flitig med arbetet på gården! Då skulle vi ha haft odlingar som sträckt sig ända till Kansas. Det är gott gry i dig, men du behöver tänka mer på vad som är viktigt. Försörjningen, det är den jag talar om. Även du kommer att behöva bidra till den. Det gör du inte genom pang-pang och roliga berättelser.

JAMES

Jag vill bli som Kit Carson, papa. Fast ännu bättre.

WILLIAM ALONZO

Det är nog så bra det, men du börjar bli för stor att dagdrömma.

(Låt: Präriesonen (sjungs av William Alonzo))

WILLIAM ALONZO

Nu kanske du förstår litet vad jag menar?

JAMES

Jadå, papa.

WILLIAM ALONZO

Utmärkt, min pojke. Då hjälper du mig med odlingarna från och med i morgon, så att du vet hur du skall göra när du väl har blivit vuxen och förväntas kunna driva en egen gård.

JAMES

Ja, jag får väl göra det. Men är det inte lika viktigt i så fall att du visar hur man bygger gömställen för slaverna på rymmen?

WILLIAM ALONZO

Än viktigare, min son, är det att du lär dig att hålla tyst om sådana saker.

Scen 4

Det är år 1850. William Alonzos hälsa sviktar. Han går nu med stödkäpp. Till hans glädje börjar unge James

ta mer av ansvaret för gårdssysslorna. Familjen skaffar sig en egen gård. Bröderna hjälper alla till med det tunga jobbet, och flyttar in i en egen stuga.

William Alonzo och Polly kommer gående över gården, där James just har avslutat arbetet med att lasta undan spannmålssäckar.

WILLIAM ALONZO

Se bara, Polly! Vår nya gård är liten, men den bär sig redan. Och vad fint pojkarna har arbetat! De var värda att få lillstugan.

JAMES

Titta far, visst har vi fått ordning här utanför! (pekar på den rensade planen framför föräldrahemmet.)

WILLIAM ALONZO

Ja, det var inte illa. Varenda sädessäck har ni fått undan. Det var bra det, man vet inte när det regnar nästa gång. Odlar mögel vill vi nu en gång inte. Och hur går det med ert eget hus? Ni är fyra unga män som skall samsas under ett tak. Hur fungerar det för er, kan man få veta det?

JAMES

Det blir väl bra... småningom. Fast Oliver längtar nog bort, det verkar så. Och ärligt talat, det gör jag också. Det händer ingenting här i Homer.

POLLY

Där har du fel, Bill. Tyvärr. Det är oroligt, du har bara inte märkt det, men det kommer närmare, så det är lika bra att vi berättar det. Skall jag säga det, älskade make?

WILLIAM ALONZO

Ja, berätta du, min kära, du som har ordets gåva.

POLLY

En slavpojke sköts ihjäl för tre dagar sedan, det var bara någon mil härifrån. Veckan innan lyckades två mörkhyade systrar nätt och jämnt komma undan. Man letar efter rymlingarna, Bill, dag som natt, och hittar man dem så gör man processen kort med dem. Grannar som levt i sämja i årtal gör det inte mer, bara på grund av detta fördömda slaveri där alla måste ta ställning för eller emot. Det går nästan inte att hålla sig utanför längre, och jag fruktar att det kommer att eskalera ytterligare. Vad du gör, Bill, håll dig utanför alla väpnade grupper, vad de än består av! Det hela kan växa till någonting mycket värre om det fortsätter.

JAMES (nickar)

Lorenzo har sagt något liknande redan.

WILLIAM ALONZO

Hur som helst så har vi bestämt oss, Polly och jag. Vi skall hjälpa de flyende så gott vi kan, och därför skall

vi inreda källaren under golvplankorna som en tillfällighetsbostad. Där kan vi hålla några gömda i taget, tills de tar sig vidare. För att undgå misstankar skall vi ha en egen "slav" i hushållet.

Mannen busvisslar, och i nästa ögonblick dyker en ung svart kvinna med huckle på huvudet upp.

WILLIAM ALONZO

Det här är Hannah. Hon är en äkta förrymd slav. Hon har gått med på att agera alibi, och är van vid att ständigt vara i arbete, så hon kommer att kunna sköta sin roll utan att väcka något uppseende. Hon kan hjälpa oss att spana, samt varna oss när det är fara å färde. Men framför allt kommer hennes närvaro att ha en lugnande inverkan på de stackare som vi skall försöka hjälpa till med att föra till friheten. Det är allvar nu, James, jag hoppas att du inser det.

James lyfter på hatten och bugar sig rodnande för den vackra unga damen, vilket får denna att brista ut i ett lågmält skratt. Sedan skakar de hand.

HANNAH

Jag är din familj tack skyldig, herr James. Vill du nu ha godheten att hjälpa mig att inreda gömstället, så att detta blir beboeligt?

JAMES (förtjust)

Med nöje. Wow!

Scen 5

Året är 1851. James är på dåligt humör. Han sitter vid familjens frukostbord och blänger ut genom fönstret medan Hannah serverar honom och Polly te. Fadern kommer in efter en stund tillsammans med Horace, Lorenzo och Nahum Gould, en presbyteriansk vän till familjen. James reser sig på stört när han ser Gould. Han försöker se glad ut, men Gould är observant och har redan förstått att pojken är förbistrad över något.

POLLY

Herr Gould är välkommen att äta te och kakor med oss.

NAHUM GOULD

Tack för vänligheten, fru Hickok. Det gör jag gärna.

WILLIAM ALONZO

Vi brukar låta vår hushållerska Hannah äta med oss. Har du något emot det, broder?

NAHUM GOULD

Nej, självfallet inte.

Hannah niger belåtet och ställer fram två koppar till, alltmedan besökaren vänder sig mot James.

NAHUM GOULD

Jag anar att Unge herrn är upprörd över något?

HORACE

Han är arg för att han inte fick följa med Oliver till Kalifornien.

NAHUM GOULD

Åhå. På så vis.

POLLY

Jag tycker inte att vi skall tråka ut herr Gould med den historien.

När Hannah placerar tekannen på bordet ställer sig alla runt detsamma och ber en tyst bordsbön, samt avslutar med ett hörbart "Amen".

NAHUM GOULD

Jag är här i ett allvarligt ärende.

WILLIAM ALONZO

Du bör också lyssna, Hannah. Du känner kanske personerna.

NAHUM GOULD

Jag har hört via våra vänner kväkarna att en barnfamilj skall vara på flykt från sydost. De kan komma förbi här, vi måste hålla utkik efter dem i skift. Det innebär även nätter. Såvitt jag vet har de en nyfödd med sig.

POLLY

Åh, stackars liten!

NAHUM GOULD

Det är viktigt att barnet får Herrens välsignelse, och det kommer jag att ordna med om det så måste ske mitt i natten.

(Låt: Ensam på jorden (sjungs av Nahum Gould))

POLLY

Fast Du, Bill, skall ju iväg till Carr i morgon, så något vak i natt blir det inte tal om för din del.

(Mot Gould:) Det är så här, förstår Herrn, att vår Bill har övertagit Olivers jobb som diversearbetare på familjens Carrs gård. Bill är ung men stark, så de har gått med på det. Vi behöver inkomsten, och är förstås tacksamma.

WILLIAM ALONZO

Vi skall se vad vi kan göra, broder. Jag får ta ett samtal med kväkarna om vilka som skall ta vilka nätter. Och Lydia och Celinda behöver naturligtvis förberedas på att vi kan få en hel familj till vårt gömställe. Då kommer flickorna att behöva stanna hemma, inte som i dag följa med till någon väninna.

NAHUM GOULD

Ja, på tal om det – ni får gärna hälsa till era välartade döttrar från mig. Hur som helst, tack för att vi kan räkna med er. Och tack fru Hickok och fröken Hannah. Gud välsigne er alla!

Alla reser sig och säger adjö. Herrarna bockar och damerna niger.

Texten är utskriven från Poeter.se

Författaren Lena Söderkvist med Poeter.se id #49238 innehar upphovsrätten